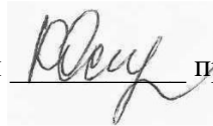

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено

На засіданні кафедри спеціальної освіти та
соціальної роботи
факультету педагогічної освіти

Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2021 р.)

Завідувач кафедри проф. Островська К.О.

Силабус з навчальної дисципліни

«THEORY AND PRACTICE OF SOCIAL INCLUSION» (англійською мовою)

що викладається в межах ОПП Соціальна робота другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 231 Соціальна робота

Львів 2021р.

Назва дисципліни	Теорія і практика соціальної інклюзії
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
Викладач (-і)	Ферт Ольга Григорівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи факультету педагогічної освіти.
Контактна інформація викладача	ел. пошта: olha.fert@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Понеділок 15.00-16.30 (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7)
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/fert-o-h
Інформація про дисципліну	Курс «Теорія і практика соціальної інклюзії» призначено для магістрів першого року денної та заочної форми навчання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: стан, тенденції, закономірності розвитку інклюзивного освітнього процесу та забезпечення педагогічної підтримки дітей з порушеннями розвитку в середовищі загальноосвітньої та спеціальної школи .

Коротка анотація дисципліни	<p>Дисципліна «Теорія і практика соціальної інклюзії» є вибірковою дисципліною з спеціальності <u>231 Соціальна робота</u> для освітньої програми «Соціальна робота», яка викладається в <u>2</u> семестрі в обсязі <u>4</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
Мета та цілі дисципліни	<p>Мета навчальної дисципліни полягає в психолого-педагогічній орієнтації студентів на майбутню фахову педагогічну діяльність закладах спеціальної освіти, а також у закладах з інклюзивною формою навчання, її зміст, специфіку та важливість у сучасному суспільстві, а також розвитку професійних морально-етичних якостей, необхідних для фахового самовдосконалення та саморозвитку майбутнього соціального педагога</p>
Література для вивчення дисципліни	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. . Meyen E. L. Special education and student disability / E. L. Meyen & T. M. Skrtic (Eds.) // An introduction. – Denver, CO : Love Publishing Company, 1995. – P. 33–96. 7 2. . Migliore A. Sheltered Workshops [Електронний ресурс] / Alberto Migliore // International Encyclopedia of Rehabilitation / J. H. Stone, M. Blouin, editors. – Режим доступу: http://cirrie.buffalo.edu/encyclopedia/en/article/136/ 3. . Migliore A. Trends in Outcomes of the Vocational Rehabilitation program for Adults With Developmental Disabilities: 1995–2005 / Alberto Migliore, and John Butterworth // Rehabilitation Counselling Bulletin. – 2008. – Vol. 52. – № 1. – P. 35–44. 4. . Mock D. The Delusion of Full Inclusion / D. Mock & J. Kauffman // Controversial Terapies for Dvelopmental Dsabilities: Fad, Fasion and Science in Professional Practice. – Mahwah, NJ : Lawrence Erlbaum, 2005. – P. 113–128. 5. Moore A. The developing role of the head teacher in English schools: Management, leadership in pragmatism / A. Moore, R. George & D. Halpin // Educational Management and Administration. – 2002. – № 30 (2). – P. 175–188. 6. . Murphy J. Restructuring schools: Capturing and assessing the phenomena / J. Murphy. – New York : Teachers College Press, 1991. – 415 p. 7. . National Disability Rights Network, Segregated & Exploited, A Call to Action! The Failure of the Disability Service System to Provide Quality Work [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Available online at http://www.napas.org/en/resources/publications.html

8. . National Network Mental Health Canada [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.nnmh.ca> 196.
Neil Squire Foundation [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.neilsquire.ca>
9. . New Brunswick Federation Of Home And School Association [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.nbhomeandschool.org
10. Nova Scotia Federation of Home & School Associations [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.nsfhsa.org
11. O'Brien J. A Guide to Lifestyle Planning: Using the Activities Catalogue to Integrate Services and Natural Support Systems. A Comprehensive Guide to the Activities Catalogue / John O'Brien (Ed.). – Pennsylvania : The Maple Press Company, 1987. – 344 p.
12. Outcomes for students with and without learning disabilities in inclusive classrooms / J. Klingner, S. Vaughn, M. Hughes, J. Schumm & B. Elbaum // Learning Disabilities Research & Practice. – № 1998. – № 13(3). – P. 153–161.
13. Ozmon H. Philosophical foundations of education / H. Ozmon, S. M. Craver. – Upper Saddle River, OH : Merrill / Prentice Hall, 2003. – 397 p.
14. Paul L. Integrating School Restructuring and Special Education Reform / L. Paul, D. Evans & H. Rosselli (Eds.). – Orlando, FL : Brace Coll. – 1994. – Vol. 1. – P. 214–236.
15. . Phillips J. Education reform-Greek tragedy or Whitehall farce? / J. Phillips // Management in Education. – 2001. – № 15(3). – P. 32–44.
16. Presseisen B.A. Unlearned lessons: Current and past reforms for school improvement / B.A. Presseisen. – Philadelphia: Falmer Press, 1985. – 189 p.
17. Prince Edward Island Home and School Federation [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.edu.pe.ca/peihsf
18. Pushing the Employment Agenda: Case Study Research of High performing States in Integrated Employment / Allison Hall, Cohen John Butterworth, Jean Winsor, Dana Gilmore and Deborah Metzel // Intellectual and Developmental Disabilities. – 2007. – Vol. 45. – № 3. – P. 182–198. 8
19. Quebec Federation of Home & School Association [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.qfhsa.org 208.
Rogan P. Supported Employment and vocational rehabilitation: Merger or Misadventure? / Pat Rogan and Stephen Murphy // Journal of Rehabilitatio. – 1991. – № 57(2). – P. 39–45.
20. Rogers C. Learning to be free / C. Rogers // The problem of being human / Ed. by C. Rogers and B. Stevens. – Lafayette, CA : Real People Press, 1967. – P. 198–221.
21. Schools as collaborative cultures: Creating the future now / A. Lieberman (Ed.). – Philadelphia : Falmer Press, 1990. – 278 p.

	<p>22. Self-employment: An under-utilised vocational rehabilitation strategy / Elizabeth Kendall, Nicholas Buys, Jill Charker and Sarah MacMillan // Journal of Vocational Rehabilitation. – 2006. – № 25. – P. 197–205</p> <p>Допоміжна</p> <p>Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні / Н. М. Синьов, А. Г. Шевцов // Дефектологія. – 2004. – № 2. – С. 6–10. 2. Обучение детей с нарушениями интеллектуального развития (олигофренопедагогика) / под ред. Б.П. Пузанова. – 2-е изд. стереот. – М. : Академия, 2006. – 250 с. 3. П'ятакова Г. Модель допомоги дитині з ГРДУ в сім'ї та школі / Галина П'ятакова, Ольга Ферт // Rozwój polskiej i ukraińskiej teorii i praktyki pedagogicznej na przestrzeni XIX–XXI wieku. Т. 3. Dziecko w teorii i praktyce pedagogicznej. Розвиток польської та української освіти і педагогічної думки (XIX-XX ст.). Т.3. Дитина в педагогічній теорії і практиці. Publikacja sfinansowana przez Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, Oficyna Wydawnicza ATUT / red. Anna Haratyk, Iryna Myshchyshyn. – Wrocław : Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2014. – S. 171–182. 4. Пальчевський С. С. Педагогіка / С. С. Пальчевський. – К. : Каравела, 2008. – 496 с. 5. Пилиповский В.Я. Современная западная педагогика: Социалреконструктивистское направление / В.Я. Пилиповский // Педагогика. – 1995. – № 5. – С. 93–97. 6. Про загальну середню освіту : Закон України // Відомості Верховної Ради. – 1999. – №28. – С.230–235. 7. Про затвердження Державного стандарту базової і повної середньої освіти : постанова Кабінету міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392. [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF 8. Про затвердження плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009-2012 роки: Наказ МОН № 855 від 11.09.09р. [Електронний ресурс]// Сайт Міністерства освіти і науки – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4828/ 9. Про громадські об'єднання: закон України // Відомості Верховної Ради України – К., 2013 – № 1. – Ст.1. 10. Конституційний закон Канади 1982 року. Канадська Хартія прав і свобод [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pdp.org.ua/legislation/bills-foreign/279-49-14 9</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p><u>36</u> годин аудиторних занять. З них 18 годин лекцій, 18 годин практичних занять та 84 годин самостійної роботи (для студентів денної форми навчання)</p> <p><u>16</u> годин аудиторних занять. З них 8 годин лекцій, <u>8</u> годин практичних занять та <u>104</u> годин самостійної роботи (для студентів заочної форми навчання)</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p>

Знати: особливості розвитку основних категорій дітей з особливими освітніми потребами, теоретичні аспекти формування інклюзивної освітньої політики, практичні засади організації інклюзивного освітнього процесу.

Вміти: застосовувати отримані знання на практиці, ефективно взаємодіяти у мультидисциплінарній команді шкільних фахівців, здійснювати супровід родини дитини з особливостями розвитку на усіх рівнях, в тому числі на інтердисциплінарному системному рівні, застосовувати комплексний підхід до питання соціальної реабілітації соціально вразливих груп населення.

Компетентності та програмні результати навчання (за освітньою програмою)

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

	<p>ФК 15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.</p> <p>ФК 16. Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.</p> <p>ФК 17. Здатність до розуміння особливостей розвитку, проблем соціально вразливих груп клієнтів, зумовлених їх виключенням зі суспільства, психотравмуючими подіями життя, та обрання ефективних технологій соціально-психологічної реабілітації, методів втручання і способів надання комплексної допомоги, підтримки окремих груп клієнтів, їх інтеграції у соціум.</p>
Ключові слова	Інклюзивна освіта, порушення розвитку, педагогічна підтримка, диференційований підхід, мультидисциплінарна взаємодія.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Педагогіка», «Основи інклюзивної педагогіки», «Психологія», «Соціальна робота», «Історія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, проектів.
Необхідні обладнання	Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Практичні заняття: (20 балів) – 5 практичних по 4 бали за індивідуальну підготовку до практичного). Семинарські заняття (10 балів) – 2 семінари по 5 балів. МКР – 20 балів
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Process of social pedagogical correction and rehabilitation. Main elements 2. Children with mental disorders - overview of the problem 3. The main points of support children with ADHD 4. Autism Spectrum Disorder - one of the widely spread disorders 5. Individual program of development as a tool of support children with mental disorders 6. Dysfunctional Families. Main types 7. Influence of different kinds of addiction on the wellness of the family 8. Emotionally disturbed family system. Main features 9. Rigidly dogmatic family system. How to help 10. Sexual abusing as a family problem 11. Violence in the family 12. Codependency - how to help 13. The main elements of social inclusion 14. Inclusion in Ukraine 15. Inclusion in developed countries 16. Children with hearing violations 17. Children with vision violations 18. Children with violations of physical development 19. Children with epilepsy in inclusive educational environment
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна,	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
------	--------------------------	---	---------------------------------------	---------------	------------------

		дискусія, групова робота)			
1	Тема 1. The Meaning of Psychosocial Correction and Rehabilitation Соціально – педагогічна корекція та реабілітація.	Лекція, 4 год.	5, 6	Опрацювати матеріали лекції	1 тиждень
2.	Тема 1. The Meaning of Psychosocial Correction and Rehabilitation Соціально-педагогічна корекція і реабілітація	Практичне заняття, 4 год.	1, 5, 6 Інтернет ресурси	Розкрити питання: 1. Основні засади формування інклюзивного освітнього простору. 2. Універсальний дизайн у навчанні, його складові	2 тиждень
3	Тема 2. Universal Design in Education Основні засади формування інклюзивного освітнього простору. Універсальний дизайн у навчанні, його складові	Лекція, 4 год.	5, 6	Опрацювати матеріали лекції	3 тиждень
4.	Тема 2. Universal Design in Education Основні засади формування інклюзивного освітнього простору. Універсальний дизайн у навчанні, його складові	Практичне заняття, 4 год	5,6 Інтернет ресурси	Підготувати повідомлення: 1. Складові універсального дизайну у навчанні. 2. Роль середовища у соціальному розвитку особистості. 3. Практичні засади покращення соціальних навичок	4 тиждень

5	<p>Тема 3. Children and Adolescents with Mental Disorders as the Main Social and Pedagogical Problem</p> <p>Функціонально-поведінкове оцінювання. Практичні засади поведінкової корекції. Поведінкова терапія. Техніки заохочення прийнятної поведінки. Поведінкова терапія.</p>	Лекція, 4 год.	5,6	Опрацювати матеріали лекції	5 тиждень
6	<p>Тема 3. Children and Adolescents with Mental Disorders as the Main Social and Pedagogical Problem</p> <p>Функціонально-поведінкове оцінювання. Практичні засади поведінкової корекції. Поведінкова терапія. Техніки заохочення прийнятної поведінки. Поведінкова терапія.</p>	Практичне заняття, 4 год	5,6 Інтернет ресурси	Підготувати план позитивного поведінкового втручання на основі результатів функціонально-поведінкового оцінювання запропонованого впадку.	6 тиждень Модульний контроль
7	<p>Тема 4. Coping with ADHD and ASD</p> <p>Дитина з порушеннями психічного розвитку в інклюзивному освітньому процесі. Сучасні підходи до класифікації порушень психічного розвитку. Дитина з ГРДУ в освітньому процесі. Дитина з розладами спектру аутизму і освітньому процесі. Діти з порушеннями розумового розвитку в освітньому процесі. Інші психічні розлади і особливості їх корекції.</p>	Лекція, 2 год.		Опрацювати матеріали лекції	7, 8 тиждень 9-12 тиждень-практика
8	<p>Тема 4. Coping with ADHD and ASD</p> <p>Дитина з порушеннями психічного розвитку в інклюзивному освітньому процесі.</p>	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	5,6 Інтернет ресурси	Підготувати аналіз порушення психічного розвитку і методів підтримки дитини з цим порушенням в інклюзивному освітньому процесі (на вибір).	13 тиждень

9	Тема 5 Dysfunctional Families. Дисфункційні родини	Лекція, 2 год.			14 тиждень
10	Тема 5. 5 Dysfunctional Families. Дисфункційні родини	Семінарське заняття, 2 год. обговорення.	6	Розкрити питання: 1. Ознаки дисфункційних родин. 2. Співзалежність. 3. Проблема ліквідації наслідків дисфункційного виховання.	14 тиждень
11	Тема 6 Children with Different Kinds of Developmental Violations. Interdisciplinary Collaboration as an Instrument for Providing Socio- Pedagogical Correction and Rehabilitation Міждисциплвнарна співпраця як інструмент впровадження соціально-педагогічної корекції та реабілітації	Лекція, 2 год.	5, 6	Опрацювати матеріали лекції	15 тиждень
12	Тема 6. Children with Different Kinds of Developmental Violations. Interdisciplinary Collaboration as an Instrument for Providing Socio- Pedagogical Correction and Rehabilitation Міждисциплвнарна співпраця як інструмент впровадження соціально-педагогічної корекції та реабілітації	Практичне заняття, 2 год. Індивідуальна робота, робота в малих групах, обговорення.		Знайти і підготувати інформацію про аспекти інтердисциплінарної співпраці на усіх рівнях в інклюзивному освітньому процесі. Охарактеризувати особливості спільного викладання та основні засади співпраці з родиною дитини з особливостями розвитку	15, 16 тиждень
13	Модульний контроль				16 тиждень

